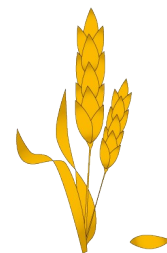

Kursplan för Diakoniutbildning Läsåret 12/13

Innehållsförteckning

1 BAKGRUND	2
2 ÖVERGRIPANDE MÅL OCH SYFTE	2
3 PEDAGOGIK	2
4 GENOMFÖRANDE	2
4.1 UPPLÄGG OCH PLANERING.....	2
4.1.1 Flexibel studieform.....	2
4.1.2 Studiegrupp.....	3
4.1.3 Mentor.....	3
4.2 ÄMNEN.....	3
4.2.1 Andaktspedagogik.....	3
4.2.2 Beröring.....	3
4.2.3 Bibelkunskap.....	3
4.2.4 Diakoni.....	4
4.2.5 Etik.....	4
4.2.6 Gruppsykologi.....	4
4.2.7 Kreativ reflektion.....	4
4.2.8 Projektarbete.....	5
4.2.9 Samtalskonst.....	5
4.2.10 Självvård.....	5
4.2.10.1 Självvårdssamtal.....	5
4.2.11 Teologi.....	6
4.2.12 Temastudier.....	6
4.2.12.1 Familjen.....	6
4.2.12.2 Funktionsnedsättning.....	6
4.2.12.3 Kriminalitet – missbruk.....	6
4.2.12.4 Mångkultur – integration.....	6
4.2.12.5 Äldrande – Demens.....	7
4.2.12.6 Sexualitet.....	7
4.2.12.7 Psykisk ohälsa.....	7
4.2.12.8 Lidande – Död.....	7
4.2.13 Utvecklingspsykologi.....	8
4.3 PRAKTIK.....	8
5 ANTAGNING	8
6 ELEVINFLYTANDE OCH UTVÄRDERING	9
7 INTYG OCH STUDIEOMDÖMEN	9
8 TERMINSTIDER	9
8.1 KURSTILLFÄLLEN DK1.....	10
8.2 KURSTILLFÄLLEN DK2.....	10
9 FRÅNVARO OCH SJUKDOM	10
10 KOSTNADER	11
11 KONTAKTUPPGIFTER	11

1 Bakgrund

Utbildningen uppstod 1987 på Liljeholmens folkhögskola då skolan såg att det fanns behov av utbildning och utveckling av diakonalt arbete inom den egna rörelsen, som idag är Evangeliska Frikyrkan, men också i samhället. Entusiastiska lärare har tillsammans med engagerade kursdeltagare från olika svenska kyrkosamfund format utbildningen till den inriktning den har idag. Med detta engagemang har utbildningen blivit en ekumenisk plattform för diakonala frågor.

2 Övergripande mål och syfte

En ambition med utbildningen är att vara folkbildande i den betydelsen att den stimulerar deltagarna till ett lärande som både vidgar och fördjupar kunskapen om livet. Utbildningen har som mål att utifrån ett diakonalt förhållningssätt ge en god grund för arbete i församling och samhälle. Utbildningen vill utmana till en teologisk och etisk reflektion så att huvudets kunskap skall bli handens och hjärtats kunskap.

3 Pedagogik

Genom att arbeta *relationspedagogiskt* sker ett lärande om relationer, i relationer, genom relationer. Kursdeltagarnas egen livserfarenhet ses som en viktig kunskapsresurs i utbildningen. Tillsammans med teoretisk kunskap och praktiska övningar utvecklas förmågan att möta människor i olika utsatta livssituationer och sammanhang utifrån den kristna kyrkans uppdrag.

Till viss del jobbar vi också problembaserat d v s kursdeltagaren får själv söka sin kunskap genom studiebesök, litteratur- och artikelsökning, intervjuer etc.

4 Genomförande

Utbildningen bedrivs två år på halvfart genom distansundervisning (DU) och med närundervisningstillfällen (NU). Denna studieform kallas inom flexibelt lärande för NUDU. Vårt mål är att skapa nära och goda lärprocesser även när vi jobbar på distans.

4.1 Upplägg och planering

4.1.1 Flexibel studieform

DU - Vi utgår ifrån en digital mötesplats på folkbildningsnätet, där vi formar vårt klassrum. Där kommunicerar deltagarna med varandra och med lärarna.

NU - Vid tre tillfällen per termin träffas alla deltagare i respektive årskurs på Liljeholmens folkhögskola för föreläsningar och gruppsamtal.

4.1.2 Studiegrupp

Varje deltagare ingår i en studiegrupp som träffas regelbundet antingen lokalt eller "på nätet". Studiegruppen bör träffas en halv dag varannan vecka, alternativt en kväll i veckan. Syftet med gruppen är att tillsammans med andra kursdeltagare samtala och reflektera över litteraturen samt att göra gruppuppgifter som ges i de flesta ämnen. Det kan också vara så att man vill göra något gemensamt studiebesök som berör de ämnen som studeras.

4.1.3 Mentor

Varje grupp har en mentor - en av diakonilärarna – som följer studieprocessen i gruppen. Mentorns uppgift är att finnas till både för gruppen och de enskilda medlemmarna som stöd och samtalspartner i frågor som gäller studiesituation och praktik.

4.2 Ämnen

4.2.1 Andaktspedagogik

I det här kursmomentet ges tillfälle att både studera och praktisera olika andaktsformer, samt reflektera över "andakt" med avseende på innehåll, målgrupp, miljö, syfte. Målet är att förvärva kunskap om olika andaktsformer och deras ursprung, att utveckla och berika det egna andaktslivet. Att lära sig planera och utföra andakter för olika målgrupper i skilda miljöer i dagens samhälle.

Litteratur:

Bönboken – tradition och liv, Dalman, J (red) Verbum 2006

Lilla pilgrimsboken, Aronsson Nina, Lindström Hans-Erik Verbum 2004

4.2.2 Beröring

I ämnet beröring får kursdeltagaren prova på beröringsmassage och reflektera över beröringens betydelse för människan. Ämnet är i huvudsak praktiskt, men innehåller också teori och forskning om beröringens fysiologiska effekter. Händerna är ofta diakonins redskap och i det här ämnet får man konkret använda sina händer och sedan reflektera över hur man vill använda beröringen i diakonalt syfte.

Referenslitteratur:

Uvnäs Moberg, K. Lugn och beröring, Natur och Kultur 2000

Jelveus, L. Berör mig! Massage för små och stora barn, Utbildningsradion 1998

Jelveus, L. Berör mig också, beröringsmassage för äldre, Gothia 2000

Ellneby, Y. Om du inte rör mig så dör jag, Utbildningsradion 1994

4.2.3 Bibelkunskap

Målet är att söka och finna kunskap och inspiration i Bibelns texter, att berikas av ordet i sitt inre – i sitt liv, att bruka ordet i livets glädje och sorger, att kunna kommunicera ordet till andra människor i reflektion och samtal, i församlingens

gudstjänst och andaktsliv.

Ämnet Bibelkunskap knyter an till utbildningens olika teman.

Litteratur:

Bibeln (Bibel 2000)

Libris stora handbok till bibeln, Fahlgren, Libris 2003

4.2.4 Diakoni

Diakoni går som en röd tråd genom utbildningen. Inom detta ämnesområde knyter vi ihop teori och praktik från de olika ämnesområden vi studerar och försöker på ett grundläggande sätt ta reda på vad diakoni handlar om och tala om olika förhållningssätt. Genom en introduktion till relationspedagogiken ges kursdeltagaren en inblick i människans nätverk och får en förståelse för nätverkets betydelse för relationellt arbete.

Litteratur:

I livets tjänst, Freed, Höglund, Watrous, EFK 2008

Diakoni – vår tro i handling, Hallonsten, Sten, Malmö: Arcus, 1995 (delar)

Diakonins perspektiv Wallskär, Heléne, red. (delar)

4.2.5 Etik

Inom detta ämnesområde förväntas deltagarna

- förvärva kunskaper om centrala begrepp och teorier inom etiken.
- träna sin förmåga att bearbeta etiska frågor i sin vardag.
- reflektera över sin egen värdegrund samt ett diakonalt yrkesetiskt förhållningssätt.

Olika typer av etiska dilemman bearbetas. En viktig fråga för kursen är vad kristen tro betyder för etiken.

Litteratur:

Inledning till etiken, Collste, Göran, Natur och kultur 2006

4.2.6 Gruppsykologi

Inom gruppsykologins ramar vill vi tala om och reflektera över grupprocesser samt peka på olika faktorer som påverkar gruppens förmåga till kommunikation och konflikthantering. Vi reflekterar över våra roller i grupper både de vi får av andra och tar oss själva.

Målet är att få ökad förståelse för de processer som uppstår i och mellan grupper. Varje deltagare förväntas under kursens gång reflektera över och bearbeta sin egen personliga utveckling och bli medveten om den egna funktionen i olika grupper.

4.2.7 Kreativ reflektion

I kreativ reflektion bearbetar vi teologiska och diakonala viktiga begrepp med hjälp av estetiska uttryck, som att forma lera och måla. Vi låter handen och ögat också var med i samtalet.

4.2.8 Projektarbete

En viktig del av psykologistudierna är att göra ett, projektarbete i studiegruppen. Ämnet som väljs ska bearbetas med ”*utvecklingspsykologiska glasögon*” på! Under projektarbetets gång reflekterar gruppen över sin egen grupprocess.

Litteratur: *Väljs i anslutning till studerat ämne.*

4.2.9 Samtalskonst

Kursen syftar till att kursdeltagaren ska förvärva grundläggande kunskap i samtalskonst och utveckla förståelse för vad som kan påverka olika samtalsituationer.

Målet är:

- att öka förmågan att lyssna och att se sig själv som redskapet i samtalet
- att öka den empatiska förmågan i mötet med en medmänniska
- att genom rollspel och övningar utveckla färdigheten i samtalskonst

Litteratur:

Hur står det till?, Carlander, Jakob & Lis, Gothia, 2004

Modet att ingenting göra, Björklund, Lars, Libris, 2003 + Annan referenslitteratur

4.2.10 Själavård

Målet är att deltagaren ska lära sig reflektera över själavårdens roll i förhållande till teologi och psykologi och integrera dessa kunskaper i det egna livet.

Inom själavårdsämnet är ambitionen att deltagaren ges tillfälle att:

- förvärva kunskaper om centrala begrepp och teorier inom själavård
- reflektera över begreppen *skam, skuld, förlåtelse* och *gränser*
- reflektera över trons utveckling och betydelse i en människas liv i förhållande till Guds bild, självbild och världsbild
- få grundläggande kunskap om själavård i krisreaktioner
- få kunskap om hur man i själavården använder sig av bibeln, bönen och bikten
- få viss erfarenhet av själavård genom gruppsjälavård på skolan samt i egen själavård på hemorten

4.2.10.1 Själavårdssamtal

Varje kursdeltagare bör gå i minst tre enskilda själavårdssamtal under studietiden.

En annan form av själavårdssamtal övas vid kurstillfällena på Liljeholmen i form av själavård i grupp.

Litteratur:

Själavård, en grundbok, Okkenhaug, Berit, Libris, 2002

Själavård vid köksbordet, Hagberg, Esbjörn

Det finns gränser, Cloud/Townsend, Libris 2006

4.2.11 Teologi

Teologiämnet innehåller 3 delar *Skapelsens teologi, Troslära och Kyrkohistoria*. Kursdeltagaren ska få en inblick i grunderna av klassisk kristen teologi, och utifrån detta kunna reflektera över sin egen tro och kyrka i vår tid, få en översikt över kyrkans väg genom historien och insikt om grunden för diakoni.

Litteratur:

Kristen tro, McGrath, Alster, Libris, 2007

Atlas till Bibelns och kristenhetens historia, Dowley, Tim, Libris, 1999

Bibel 2000

Artiklar och annan referenslitteratur

4.2.12 Temastudier

Syftet med temastudier är ökad kännedom och medvetenhet om några områden där människor kan uppleva utsatthet såsom: *familjen, funktionsnedsättning, missbruk, kriminalitet, åldrande/demens, mångkultur och integration, sexualitet, psykisk ohälsa, lidande/död*. Vi reflekterar över hur individ, familj och omgivning påverkas och hur diakonin kan stödja och hjälpa.

4.2.12.1 Familjen

Kursdeltagaren skall tillägna sig grundläggande kunskap om familjens betydelse i en människas liv, få en förståelse för familjens komplexitet samt få ökad förståelse för sin egen bakgrund och hur den styr oss. Syftet är också att bli medveten om barns utsatthet och skörhet, och deras behov av "vettiga vuxna".

Litteratur: *Spår av dina egna*, Tungesvik Hans Olav, Libris, 2005

4.2.12.2 Funktionsnedsättning

Målet med temat är att få kunskap och förståelse för personer med funktionsnedsättning, deras livsvillkor och kamp för ett värdigt liv samt inblick i samhällets politik när det gäller funktionshinder.

Litteratur: *En kyrka för alla* – policydokument från SKR och Furuboda

4.2.12.3 Kriminalitet – missbruk

Syftet med temat är att medvetandegöra och förvärva kunskap om förekomst av kriminalitet, kriminalvård och annan behovsriktad missbruksvård samt att reflektera över dessa problemområden och hur det påverkar människors liv. Vi analyserar den kristna kyrkans roll och betydelse i dessa sammanhang.

Litteratur: *Vägen in*, red. Carlsson, Peter, SKR, 2010

4.2.12.4 Mångkultur – integration

Genom studier i detta tema önskar vi öka medvetenheten om Sverige som ett mångkulturellt samhälle, tydliggöra kyrkans uppdrag att finnas till för *flyktingen* och *främlingen* som bibeln uttrycker det.

Under detta tema funderar vi också över diakoni i form av missionsarbete internationellt och i relation till människor med olika livsåskådningar och kulturer i det svenska samhället.

Litteratur: *Ett bödens hus för många folk* - en handbok i att både vara och bli en mångkulturell församling EFK, 2012

4.2.12.5 Åldrande – Demens

Målet med temat är att skapa förståelse för ålderdomens process och livsberättelsens betydelse.

Betoningen ligger på bemötande vid demenssjukdom. Temat innehåller praktiska redskap som syftar till att möjliggöra kommunikation och stärka identitet och självkänsla.

Litteratur: *I berättelsen finns jag*, Westius A & Petersen U, Verbum 2006

4.2.12.6 Sexualitet

Målet med temat är att reflektera över sexualitetens betydelse för individ och samhälle. Förvärva kunskap om problem relaterat till sexualitet och hur det kan bemötas i själavårdssamtal. Reflektera över och våga prata om olika synsätt på sexualitet och bemötande av personer med varierande sexuell läggning i den kristna församlingen.

Litteratur: *Ekumeniska riktlinjer vid sexuella övergrepp i kyrkliga miljöer*, Sveriges Kristna Råd, Sundbyberg 2003
5 själavårdsfall av Hanna Möllås

4.2.12.7 Psykisk ohälsa

Målet är att skapa förståelse för varför många människor hamnar utanför den psykiska hälsans marginaler och att få kunskap om de vanligaste psykiska sjukdomarna. Ur ett diakonalt perspektiv är det nödvändigt med dessa kunskaper för att känna sig trygg i hur man ska agera och bemöta människor med psykisk ohälsa/sjukdom.

Litteratur: *Dynamisk psykiatri*, Cullberg, Johan, Natur & Kultur
valfri skönlitterär bok om psykisk ohälsa

4.2.12.8 Lidande – Död

Temat belyses ur flera olika perspektiv. Avstamp tas i bibelns skildring av Job där resonemang förs utifrån teologiska, existentiella, psykologiska och själavårdsmässiga perspektiv.

Syftet med temat är att tydliggöra människans frågor kring lidande och död samt bearbeta den egna förståelsen och känslomässiga hanteringen av dessa frågor.

Målet är att den studerande skall utveckla sin förmåga att vara nära och stödja människor som lider och befinner sig i dödens närhet. Inom ramen för detta tema görs ett slutarbete för kursen som vi kallar *Diakoni i*

dödens närhet.

Litteratur: *Jobs bok, Bibeln*

Egen vald litteratur som är relevant för slutarbetet

4.2.13 Utvecklingspsykologi

Här studerar vi i huvudsak människans psykologiska utveckling från spädbarnstiden till ålderdomen. Vi lyfter fram olika faktorer som kan påverka denna utveckling såsom fysisk utveckling, kognitiv bearbetning och socioemotionella faktorer. Vi funderar tillsammans över vilka livskriser människor kan gå igenom och hur de kan påverka den psykologiska utvecklingen.

Målet är att fördjupa sin kunskap om människans psykologiska utveckling i allmänhet och få ökad förståelse för hur livskriser påverkar känslor och beteende. I en diakonal tjänst med syfte att stödja och hjälpa människor är det nödvändigt med dessa kunskaper för ett gott och professionellt bemötande av människor i olika livssituationer.

Litteratur:

Kris och utveckling, Cullberg, Johan, Natur & Kultur, 2006

Utvecklingspsykologi, Hwang, Philip, Natur & Kultur

Skönlitteratur relaterat till ämnet

4.3 Praktik

I utbildningen ingår 4 veckors praktik (160 timmar) som kursdeltagaren fördelar som det passar den egna livssituationen under utbildningstiden. Praktiken görs i olika typer av diakonal verksamhet i församling och samhälle.

5 Antagning

Antagningsvillkor: gymnasieutbildning, grundläggande datorvana, förankring i kristen församling. Arbetslivserfarenhet är meriterande men inget krav. Antagningsintervjuer.

Sista ansökningsdag 15 april 2012.

Ansökningar som inkommit senast 15 april behandlas på följande sätt.

Telefonintervju med sökande. Vi ringer till en eller ett par referenter.

Samtal i kollegiet om vem som ska antas

Brev skickas med **beked** om antagning eller avslag.

Den som blir antagen **bekräftar** det genom att skicka in en svarstalong samt 500 kr i **anmälningsavgift** – som dras av på första terminsavgiften.

Återbetalning sker ej för den som betalat och sedan ångrar sig.

Ansökningar som kommer in efter den 15 april behandlas i mån av plats

6 Elevinflytande och utvärdering

Kursdeltagarna ses som en viktig kunskapsresurs och inbjuds att påverka utbildningen under utbildningstiden. Kursdeltagarnas synpunkter tas tillvara av såväl ämneslärare som mentorer och kursföreståndare. Utvärdering sker varje termin.

7 Intyg och studieomdömen

Vi mäter inte den kunskap som inhämtas med examination. Den som har deltagit aktivt i utbildningen, närvarat minst 80% av samtliga kurstillfällen och gjort 80% av de arbetsuppgifter som tilldelats av varje ämneslärare får ett intyg om fullgjord kurs.

8 Terminstider

Ht 2012: Liljeholmen

måndag 2012-08-27 – fredag 2012-12-14

Kurstid 16 veckor – 80 dagar

Studietid 15 veckor – 75 dagar

Vt 2013: Liljeholmen

måndag 2012-01-07 – fredag 12-05-31

Kurstid 21 veckor – 105 dagar

Studietid 18,8 veckor – 94 dagar

Lovdagar

Höstlov v 44 2012-10-29 – 2012-11-02 (5 dagar)

Sportlov v 8 2013-02-18 – 2013-02-22

Påsklov v 14 2013-04-01 – 2013-04-05 (efter påsk)

Helgdagar

Långfredag 13-03-29

Första maj 13-05-01

Kristi himmelsfärdsdag 13-05-09

8.1 Kurstillfällena DK1

v. 37 **10 - 12 sept** (må-on)

v. 41 **8 - 10 okt** (må-on)

v. 48 **28 - 30 nov** (on-fr)

v. 3 **14 - 16 jan** (må-on)

v. 10 **6 - 8 mars** (on-fr)

v. 19 **6 - 8 maj** (må-on)

Med reservation för ändringar.

8.2 Kurstillfällena DK2

Gäller dem som började i augusti 2011

v. 35 **29 aug – 31 sept** (on-fr)

v. 43 **24 – 26 okt** (on-fr)

v. 50 **10 - 12 dec** (må-on)

v. 5 **30 jan – 1 feb** (on-fr)

v. 12 **18 - 20 mars** (må-on)

v. 22 **27 – 29 maj** (må-on)

Med reservation för ändringar.

9 Frånvaro och sjukdom

Vid frånvaro betalas som regel inte terminsavgiften tillbaka.

Vid sjukdomsfrånvaro som överstiger 1 kurstillfälle (3 dagar) under 1 läsår görs avdrag. Dvs för de tre första sjukfrånvarodagarna görs inget avdrag på terminsavgiften.

Vi gör **inga avdrag** för måltider. Man betalar antingen externat eller internatavgift.

Ändring av boendeform ex. från enkelrum till dubbelrum eller från internat till externat kan göras i början av varje termin.

10 Kostnader

Terminsavgift:

Enkelrum 4210 kr

Dubbelrum 3350 kr

Externat 1780 kr (ej logi)

Terminsavgiften inkluderar kost och logi för tre kurstillfällen, samt omkostnader för kopiering, försäkring, tillgång till Internet.

Litteratur ca 3000 kr

Retreatdag ca 300 kr

Övriga kostnader såsom resor i samband med kurstillfällen, praktik/studiebesök betalas av kursdeltagaren.

11 Kontaktuppgifter

Kursföreståndare :

Annika Lager Watrous

Diakoniutbildningen

Liljeholmens folkhögskola

590 43 Rimforsa

tel. 0494-797 02

epost: annika.lager.watrous@liljeholmen.nu

hemsida: www.liljeholmen.nu